

Το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2015-2018: Τι σημαίνουν οι λέξεις;

Μανόλης Μανιούδης*

Αναμφίβολα, η προτελευταία εβδομάδα του Μαΐου συμπυκνώνει στο πολιτικό της εσώτερο ένα εγγενές και συνάμα ιστορικό δίλλημα: Ανατροπή ή Στασιμότητα; ή αλλιώς, φόβος ή ελπίδα; Κατάδηλα, η εναργότητα του πολιτικού προτάγματος δείχνει για πρώτη φορά... Αριστερά! Πέρα όμως από το πολιτικό διακύβευμα των ευρωεκλογών του Μάη, η επικαιροποίηση του μίγματος της οικονομικής πολιτικής, όπως αυτή παρουσιάστηκε από τον αναπληρωτή υπουργό οικονομικών στις αρχές του μήνα, μοιάζει να διαμορφώνει την ατζέντα.

Το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2015-2018 (εφεξής ΜΠΔΣ) αναπροσαρμόζεται στους στόχους του γενικότερου προγράμματος δημοσιονομικής σταθερότητας. Το ΜΠΔΣ παρότι παρουσιάζεται από τα αστικά μα ενημέρωσης ως μια διορθωτική χάρτα δίχως νέα μέτρα, αναμένεται να δημιουργήσει δημοσιονομικό κενό της τάξης των 1.9 δις ευρώ για την διετία 2015-2016. Αναντίρρητα, οι προβλέψεις του οικονομικού επιτελείου μοιάζουν υπερβολικά αισιόδοξες: Πρωτογενές πλεόνασμα 2,3%, οικονομική μεγέθυνση 0,6% ΑΕΠ και μείωση της ανεργίας στο 24,5%. Επιπλέον το υπουργείο οικονομικών προβλέπει σταδιακή αποκλιμάκωση του δημοσίου χρέους από το 175,1% του ΑΕΠ το 2013 στο 139% του ΑΕΠ το 2018. Βέβαια, αυτές οι εξαιρετικά αισιόδοξες προβλέψεις, οι οποίες παράγονται από το προεκλογικό success story της κυβέρνησης, πέρα από την ανοιχτή αμφισβήτηση τους από την τρόικα, αναμένεται να παράγουν δημοσιονομικές υστερήσεις.

Το δημοσιονομικό κενό, όπως αυτό χαρτογραφείται από το ΜΠΔΣ αποκρύπτει στον σκληρό του πυρήνα περαιτέρω εμβάθυνση του νεοφιλελεύθερου μίγματος οικονομικής πολιτικής. Στο όνομα μιας ακόμα 'δηθενικής' επιτυχίας θυσιάζονται συστατικά στοιχεία του οικονομικού και κοινωνικού ιστού. Αυταπόδεικτα, η αναγκαιότητα της κάλυψης του δημοσιονομικού κενού αναμένεται να επιφέρει πρόσθετα μέτρα. Η Κομισιόν, στην πρόσφατη έκθεση της αναμένει αύξηση στην διαφορά εσόδων-εξόδων στα 2 δις ευρώ για το 2015 (αντί των 911 εκατ. ευρώ που προβλέπει η κυβέρνηση) και στα 3,8 δις ευρώ για το 2016 αντί του 1,9 των ελληνικών προβλέψεων. Η διεύρυνση αυτή θα προκαλέσει χρηματοδοτικό κενό πυροδοτώντας νέα μέτρα. Η αποκλιμάκωση του θα επιχειρηθεί διαμέσω περικοπών στις δημόσιες δαπάνες της γενικής κυβέρνησης και αυξήσεων στα δημόσια έσοδα.

Πιο συγκεκριμένα: Η αποκλιμάκωση αυτή εγγράφεται με τρόπο δηλωτικό αφού τα δεσμευτικά όρια των δαπανών του Κρατικού Προϋπολογισμού θα μειωθούν κατά 320 εκατ ευρώ και θα κλειδώσουν λογιστικά την τετραετία του 2015-2018 στα επίπεδα του 2013. Από την άλλη η συγκράτηση των συνταξιοδοτικών δαπανών, σε συνδυασμό με την αναλογιστική μελέτη ολόκληρου του συνταξιοδοτικού συστήματος θα περικόψουν ακόμα περισσότερο τα μεσαία και μικρότερα εισοδήματα. Από την πλευρά των εσόδων, μπορεί ο κ. Στayıκούρας να μίλησε για ενδεχόμενη μείωση των φορολογικών συντελεστών στα υψηλά κλιμάκια, εφόσον επιτευχθούν οι στόχοι, αλλά απέφυγε επιμελώς οποιαδήποτε αναφορά στους ειδικούς φόρους κατανάλωσης στα καύσιμα και τα ποτά, ή στο ΦΠΑ.

Ουσιαστικά δηλαδή το ΜΠΔΣ προδιαγράφει μια όξυνση της εφαρμοζόμενης οικονομικής πολιτικής (μείωση δαπανών-αύξηση εσόδων) εν μέσω μιας κίβδηλης οικονομικής πραγματικότητας. Πρόδηλα επομένως, το οικονομικό επιτελείο, από κοινού με τους συστημικούς οργανικούς διανοούμενους επιχειρούν να αποκρύψουν τον καθαρό χαρακτήρα της οικονομικής πολιτικής και να ονοματίσουν με διάφορους όρους την πολιτική αυτή. Όμως είτε ονομάζεται μεσοπρόθεσμο, είτε μνημόνιο, είτε πολυνομοσχέδιο, η ουσία είναι η ίδια αφού η λέξη δεν ξεπερνά το περιεχόμενο. Και βέβαια, το μίγμα της πολιτικής αυτής, πέρα από τον ανάλητο κοινωνικά χαρακτήρα του, αναπαράγει σε οικονομικό επίπεδο τις ίδιες τις αντιφάσεις του. Η έλλειψη ρευστότητας και οι συνεχείς κρίσεις υποκατανάλωσης (μέσω της διάρρηξης της ενεργούς ζήτησης) διευρύνουν και αναπαράγουν σε μάκρο χρόνο δημοσιονομικά ελλείμματα και χρηματοδοτικά κενά σφίγγοντας την αγχόνη του δημοσίου χρέους. Γι' αυτό, η αναγκαιότητα για παραγωγική ανασυγκρότηση και για διαγραφή του χρέους είναι πιο επιτακτική από ποτέ!

*Οικονομολόγος - Υπ. Διδάκτορας Πανεπιστημίου Κρήτης